

תקנות ההתגוננות האזרחית (שינוע חומרים מסוכנים), התשע"ז- 2017

בתוקף סמכותי לפי סעיף 22ב(א)(4) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951¹, אני מתקין תקנות אלה:

פרק ראשון: כללי

הגדרות 1. בתקנות אלה:

"הרשות", "מחזיק" – כהגדרתם בתקנות החומ"ס;

"חומר מסוכן" – חומר שהוכרז עליו בצו ההתגוננות האזרחית (אכרזה על חומרים מסוכנים), התשנ"ה-1995² (להלן - צו האכרזה);

"חומר מסוכן פטור" – אחד מאלה:

(1) חומר מסוכן מוצק, למעט חומר מסוכן שבצו האכרזה צוין לצד תיאורו מספרה של קבוצה 1 או 5.2 או שצויין לצד תיאורו מספר או"ם 1942 או 2067.

(2) חומר מסוכן אשר באכרזה עליו צוין לצד תיאורו מספרה של קבוצה 9 או 2.2, ולא צויין מספרה של קבוצה אחרת.

(3) חומר מסוכן אשר מהווה תערובת המכילה למעלה מ-90% של חומר שאינו חומר מסוכן.

"קבוצה" – קבוצה ראשית או קבוצה משנית שלה, כמשמעותן בצו האכרזה, אשר מספרה צוין בצו האמור לצד תיאורו של חומר מסוכן, בין כקבוצה ראשית ובין כקבוצה משנית;

"שינוע" – כל העברה של חומר מסוכן היוצאת ממקום המצוי במצב מיוחד בעורף, העוברת דרך מקום כאמור או מסתיימת בו, באמצעי תחבורה יבשתי, ימי או אווירי.

"תקנות החומ"ס" – תקנות ההתגוננות האזרחית (חומרים מסוכנים), התשנ"ב-1991³.

¹ס"ח התשי"א, עמ' 78; התשנ"א, עמ' 140.
²ק"ת התשנ"ה, עמ' 889; התשע"א, עמ' 214.

2. **איסור שינוע חומר מסוכן** (א) בעת מצב מיוחד בעורף, לא ישנע אדם חומר מסוכן ממקום למקום, לא ימסור לאחר חומר מסוכן לשם שינוע ולא יזמין אדם לשנע לידי חומר מסוכן, אלא באחד התנאים הבאים:

(1) הרשות נתנה היתר בכתב לשינוע, והשינוע מבוצע בהתאם לתנאים שנקבעו באותו היתר.

(2) הרשות נתנה אישור כללי להעברת החומר המסוכן, והשינוע מבוצע בהתאם לתנאים שנקבעו באישור הכללי.

(3) החומר המסוכן הוא חומר מסוכן פטור.

(ב) בנותנה היתר או אישור כללי לפי תקנת משנה (א), רשאית הרשות לקבוע סייגים לגבי סוג החומר וכמותו, אזורים בהם יעבור החומר המסוכן, כלי התעבורה בו יועבר החומר המסוכן לרבות האמצעים שבהם יצויד למניעת פיזור החומר המסוכן, לגילוי פיזור כאמור ולדיווח עליו, הימים או השעות שבהם בלבד יהיה מותר להעביר את החומר המסוכן והצוות שילווה לחומר המסוכן או שיעמוד בכוננות לשם טיפול בפיזור, וכן בכל תנאי אחר שיראה לה נחוץ כדי למנוע סיכון לחיי אדם או לרכוש כתוצאה מהשינוע.

(ג) אם חומר מסוכן אמור להיפרק במקום שמצוי במצב מיוחד בעורף, יראו היתר או אישור כללי, בנוסף לכל תנאי אחר המופיע בהיתר או באישור כללי, כמותנים בכך שהאדם המקבל את החומר המסוכן יאחסנו בהתאם לתקנות ההתגוננות האזרחית (דרכי החסנה של חומרים מסוכנים), התשע"ד-2014 וכי הוא מקיים כל צו שניתן לו לפי תקנות החומ"ס באשר לחומר מסוכן באותו אזור, אלא אם נקבע אחרת בהיתר או באישור הכללי.

3. **חובת הודעה על העברת חומר מסוכן** (א) בעת מצב מיוחד בעורף לא יעביר אדם חומר מסוכן ממקום למקום, לא ימסור לאחר חומר מסוכן לשם העברתו ולא יזמין אדם להעביר לידי חומר מסוכן, אלא באחד התנאים הבאים:

(1) נמסרה הודעה לרשות לפחות עשרים וארבע שעות לפני המועד שבו צפוי החומר המסוכן לעזוב את המקום שממנו הוא מוצא.

(2) הרשות נתנה אישור כללי להעברת חומר מסוכן, וההעברה מבוצעת בהתאם לתנאים שנקבעו באישור הכללי.

(3) החומר המסוכן הוא חומר מסוכן פטור.

- (ב) הודעה כאמור בתקנת משנה (א)(1) תכיל את הפרטים הבאים :
- (1) סוג החומר המסוכן וכמותו ;
 - (2) הדרך שבה ארוז החומר המסוכן ;
 - (3) כלי התחבורה שבו יועבר החומר המסוכן ובכלל זה פרטי הזהות של בעליו, והאמצעים המותקנים בו לשם מניעת סכנה מהחומר המסוכן ולשם גילוי פיזור החומר והעברת הודעה על גילוי כאמור ;
 - (4) מועד היציאה המתוכנן ומועד ההגעה הצפוי ;
 - (5) נתיב ההעברה המתוכנן.
- (ג) הודיע אחד המחזיקים בהודעה לפי תקנת משנה (א)(1) על ההעברה, פטורים המחזיקים האחרים מהודעה.
- (ד) אין באמור בתקנה זאת כדי לפטור אדם מקיום תנאי בהיתר או באישור כללי המחייב מסירת הודעה, ובכלל זה הודעה על תחילת השינוע או על סיומו.
4. **פרסום היתר כללי** הרשות תפרסם אישור כללי שנתנה באתר האינטרנט של פיקוד העורף, אלא אם סברה כי מטעמי ביטחון המדינה אין לפרסמו. סברה כך, תדאג להביאו לידיעת כל המחזיקים הנוגעים בדבר.
5. **שמירת הוראות** הוראות תקנות אלה באות להוסיף לאמור בכל דין ולא לגרוע ממנו.
6. **תחילה** תחילתן של תקנות אלה 30 ימים מיום פרסומן.

התשע"ז _____
(2017 _____)

חמ 3-4777

אביגדור ליברמן
שר הביטחון

דברי הסבר

סעיף 22ב(א)(4) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן: "חוק הג"א") קובע כי שר הביטחון רשאי בתקנות לקבוע הוראות בדבר "הגבלות או איסורים על העברת חומרים מסוכנים, בסייגים שיקבע, ממוקם למקום, בשעת התקפה או בעת מצב מיוחד בעורף". מטרתן של התקנות המוצעות להסדיר את נושא העברת חומרים מסוכנים (חומ"ס) במדינת ישראל בעת מצבי החירום בעורף הקבועים בחוק הג"א (שעת התקפה ומצב מיוחד בעורף). תקנות אלו משלימות את ההסדרה בתקנות של ההוראות המטילות מגבלות, בהקשרי התגוננות אזרחית, על מחזיקי חומ"ס, ומצטרפות לתקנות ההתגוננות האזרחית (חמרים מסכנים), התשנ"ב-1991 (להלן: "תקנות החומ"ס") ותקנות ההתגוננות האזרחית (דרכי אחסנה של חומרים מסוכנים), התשע"ד-2014.

תקנה 2

התקנה מטילה מגבלות על שינוע חומ"ס בעת מצבי החירום בעורף ממוקם המצוי בשעת התקפה או מצב מיוחד בעורף, העובר דרך מקום כאמור או מסתיים בו. העברת חומ"ס כאמור מחייבת את אישור הרשות,⁴ אלא אם ניתן אישור כללי להעברת אותו סוג חומ"ס או שמדובר בחומ"ס פטור.⁵ במסגרת היתר שינוע שניתן על ידי הרשות, מוסמכת הרשות לקבוע מגבלות לעניין סוג החומ"ס שישונע וכמותו, אמצעי המיגון שיינקטו בעת השינוע או כל תנאי אחר שיראה לרשות נחוץ כדי למנוע סיכון לחיי אדם או לרכוש כתוצאה משינוע החומ"ס.

תקנה 3

התקנה מטילה מגבלות על כל העברת חומ"ס בעת מצבי החירום בעורף (לרבות העברה שלא נעשית ממוקם המצוי בשעת התקפה או מצב מיוחד בעורף, העובר דרך מקום כאמור או מסתיים בו). העברת חומ"ס כאמור מחייבת מסירת הודעה לרשות לפחות עשרים וארבע שעות לפני העברת החומ"ס, אלא אם ניתן אישור כללי להעברת אותו סוג חומ"ס או שמדובר בחומ"ס פטור.

תקנה 4

התקנה קובעת, כי הרשות תהא רשאית לפרסם אישור כללי להעברת חומ"ס ולקבוע בו תנאים. אישור כללי כאמור יפורסם באתר האינטרנט של פיקוד העורף, אלא אם טעמי ביטחון מונעים זאת (ובמקרה זה, הרשות תעביר את המידע לידיעת כל המחזיקים הנוגעים בדבר).

תקנה 5

מובהר בתקנות שהן באות להוסיף על כל דין ולא לגרוע ממנו. ועל כן, אין התקנות גורעות ממגבלות אחרות בעניין העברת חומרים מסוכנים – למשל מכוח תקנות מסילות הברזל (שינוע חומרים מסוכנים), התשנ"ט-1999 או הפרק השלישי לתקנות שירותי הובלה, התשס"א-2001.

⁴ על פי תקנות החומ"ס "ראש הג"א, מפקד הג"א מחוזי או ראש מרכז חומ"ס במפקדת ראש הג"א או מי שכל אחד מהם הסמיכו...".

⁵ במסגרת התקנות המוצעות מוגדרים החומרים המסוכנים הפטורים.